

ΕΡΓΑΣΙΑ 1.

Όνομα/νύμρο: ΑΛΒΙΟΝΑ ΜΑΝΤΣΟ

Αρ Μητρώου: 3200098

1. $A = \mathbb{R}$

$$S = \{(a, b) / |a - b| \leq 5\}$$

• $\forall a \in A$ έχουμε ότι $|a - a| = |0| = 0 \leq 5$, δηλ. aSa άρα η σχέση S είναι αυτοπαθής

• Αν aSb τότε $|a - b| \leq 5 \Rightarrow |-(b - a)| \leq 5 \xrightarrow{|-x| = |x|} |b - a| \leq 5$,

δηλ. bSa άρα η σχέση S είναι συμμετρική.

• Αν aSb και bSc τότε $\left. \begin{array}{l} |a - b| \leq 5 \\ |b - c| \leq 5 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{array}{l} -5 \leq a - b \leq 5 \\ -5 \leq b - c \leq 5 \end{array} \Rightarrow -10 \leq a - b + b - c \leq 10 \Rightarrow$

$$\Rightarrow |a - c| \leq 10$$

Όμως για $a = 4, b = 0, c = -3$ έχουμε $|a - b| = |4 - 0| = 4 \leq 5$ και

$$|b - c| = |0 - (-3)| = 3 \leq 5 \text{ αλλά } |a - c| = |4 - (-3)| = |4 + 3| = 7 > 5$$

Δηλαδή ισχύει πράγματι ότι $|a - c| \leq 10$ αλλά όχι απαραίτητα $|a - c| \leq 5$

που είναι το ζητούμενο. Άρα η σχέση S δεν είναι μεταβατική.

Συνεπώς η σχέση S δεν είναι σχέση ισοδυναμίας.

2. Σύμφωνα με τον ορισμό της αυτοπαθούς ιδιότητας, μια σχέση S είναι αυτοπαθής αν $\forall a \in A$ (όπου A το σύνολο στο οποίο ορίζεται η S) ισχύει aSa .

Για το τυχαίο στοιχείο $x \in A$ έχουμε πράγματι ότι xSx .

Το λάθος, λοιπόν, έγκειται στο γεγονός ότι ο συλλογισμός αναφέρεται σε κάποιο τυχαίο στοιχείο $x \in A$ και όχι σε κάθε στοιχείο του A , όπως απαιτεί ο ορισμός.

Ένα αντιπαράδειγμα: $A' = \{1, 2, 3\}$ και $S' = \{(1, 1), (1, 2), (2, 1)\}$

Η σχέση S' είναι συμμετρική και μεταβατική, αλλά όχι αυτοπαθής καθώς απουσιάζει το ζεύγος $(3, 3)$.

3. $A = \mathbb{Z}$ $S = \{(x, y) / x^2 - y^2 = 4m, m \in \mathbb{Z}\}$

(α) • $\forall x \in A$ ισχύει $x^2 - x^2 = 0 = 4 \cdot 0$ και $0 \in \mathbb{Z}$, δηλ. xSx άρα η σχέση S είναι αυτοπαθής

• Αν xSy τότε $x^2 - y^2 = 4m \Rightarrow -y^2 + x^2 = 4m \Rightarrow y^2 + x^2 = -4m \Rightarrow$

$\Rightarrow y^2 - x^2 = 4(-m)$ και $-m \in \mathbb{Z}$, δηλ. ySx άρα η σχέση S είναι συμμετρική.

• Αν xSy και ySz τότε $\left. \begin{array}{l} x^2 - y^2 = 4m_1 \\ y^2 - z^2 = 4m_2 \end{array} \right\} \Rightarrow x^2 - y^2 + y^2 - z^2 = 4m_1 + 4m_2 \Rightarrow$

$$\Rightarrow x^2 - z^2 = 4(m_1 + m_2) \text{ και } (m_1 + m_2) \in \mathbb{Z}, \text{ δηλ. } xSz$$

Άρα η σχέση S είναι μεταβατική

Συνεπώς η σχέση S είναι σχέση ισοδυναμίας.

$$(B') [0]_S = \{x \in \mathbb{Z} / 0^2 - x^2 = 4m, m \in \mathbb{Z}\}$$

$$-x^2 = 4m \Rightarrow x^2 = -4m \Rightarrow x^2 = 4(-m) \Rightarrow x = \pm \sqrt{4(-m)} = \pm 2\sqrt{-m}$$

$$\text{Πρέπει } -m \geq 0 \Rightarrow m \leq 0$$

$$\text{Άρα } [0]_S = \{x \in \mathbb{Z} / x = \pm 2\sqrt{-m} \text{ με } m \in \mathbb{Z}^-\}$$

$$= \{\dots, 0, -2, 2, -2\sqrt{2}, 2\sqrt{2}, -2\sqrt{3}, 2\sqrt{3}, -4, 4, \dots\}$$

$$= \{\dots, 0, -2, 2, -4, 4, \dots\} \text{ (αφού πρέπει } x \in \mathbb{Z})$$

$$[1]_S = \{x \in \mathbb{Z} / 1^2 - x^2 = 4m, m \in \mathbb{Z}\}$$

$$1 - x^2 = 4m \Rightarrow -x^2 = 4m - 1 \Rightarrow x^2 = 1 - 4m \Rightarrow x = \pm \sqrt{1 - 4m}$$

$$\text{Πρέπει } 1 - 4m \geq 0 \Rightarrow 4m - 1 \leq 0 \Rightarrow 4m \leq 1 \Rightarrow m \leq \frac{1}{4} \text{ και επειδή } m \in \mathbb{Z} \text{ πρέπει}$$

$$m \leq 0$$

$$\text{Άρα } [1]_S = \{x \in \mathbb{Z} / x = \pm \sqrt{1 - 4m} \text{ με } m \in \mathbb{Z}^-\}$$

$$= \{\dots, -1, 1, -\sqrt{5}, \sqrt{5}, -3, 3, -\sqrt{13}, \sqrt{13}, -\sqrt{17}, \sqrt{17}, -\sqrt{21}, \sqrt{21}, -5, 5, \dots\}$$

$$= \{\dots, -1, 1, -3, 3, -5, 5, \dots\} \text{ (αφού πρέπει } x \in \mathbb{Z})$$

Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι η κλάση ισοδυναμίας του 0 αποτελείται από όλους τους άρτιους ενώ η κλάση ισοδυναμίας του 1 αποτελείται από όλους τους περιττούς. Άρα $\forall x \in A$ θα ισχύει $\bullet x \in [0]_S$ αν $x = 2k, k \in \mathbb{Z}$ ή $\bullet x \in [1]_S$ αν $x = 2k+1, k \in \mathbb{Z}$

δηλαδή $\bullet x \equiv 0$ οπότε $[x]_S = [0]_S$ ή

$\bullet x \equiv 1$ οπότε $[x]_S = [1]_S$

Συνεπώς οι μόνες διαφορετικές κλάσεις ισοδυναμίας είναι $[0]_S$ και $[1]_S$.

4. $R = \{(x, y) / (x, y) \in S \text{ και } (y, x) \in S\}$

• $\forall x \in A \quad (x, x) \in S$ (αφού S είναι αυτοπαθής) και $(x, x) \in S$. Άρα $(x, x) \in R$,
δηλ. xRx , οπότε η R είναι αυτοπαθής

• Αν xRy τότε $(x, y) \in S$ και $(y, x) \in S \Rightarrow (y, x) \in S$ και $(x, y) \in S \Rightarrow (y, x) \in R$,
δηλ. yRx , άρα η R είναι συμμετρική

• Αν xRy και yRz τότε $((x, y) \in S \text{ και } (y, x) \in S)$ και $((y, z) \in S \text{ και } (z, y) \in S) \Rightarrow$
 $\Rightarrow ((x, y) \in S \text{ και } (y, z) \in S)$ και $((z, y) \in S \text{ και } (y, x) \in S)$ ④

Από την μεταβατικότητα της S ④ $\Rightarrow (x, z) \in S$ και $(z, x) \in S \Rightarrow (x, z) \in R$,

δηλ. xRz , άρα η R είναι μεταβατική

Συνεπώς η R είναι σχέση ισοδυναμίας.

5. Έστω $U = P_1 \cup P_2$

• $\forall a \in A$ ισχύει $(a, a) \in P_1$ και $(a, a) \in P_2 \Rightarrow (a, a) \in U$, δηλ. aUa , άρα η U είναι αυτοπαθής

• Αν aUb και $bUa \Rightarrow ((a, b) \in P_1 \text{ ή } (a, b) \in P_2)$ και $((b, a) \in P_1 \text{ ή } (b, a) \in P_2)$

Παρακάτω δίνεται ένα αντιπαράδειγμα:

Έστω $A = \{0, 2, 5\}$, $P_1 = \{(0, 0), (2, 2), (5, 5), (2, 5)\}$ και $P_2 = \{(0, 0), (2, 2), (5, 5), (5, 2)\}$

Σε αυτήν την περίπτωση $U = P_1 \cup P_2 = \{(0, 0), (2, 2), (5, 5), (2, 5), (5, 2)\}$.

Έχουμε, δηλαδή, $2U5$ και $5U2$ χωρίς να ισχύει $2=5$. Άρα η σχέση

U δεν είναι αντισυμμετρική

Εφόσον η σχέση δεν είναι αντισυμμετρική, δεν είναι σχέση μερικής διάταξης

6. $A = T(\Gamma)$

$S = \{(p, q) / p \wedge q \text{ είναι ταυτολογία}\}$

• Έχουμε:

$p \quad p \wedge p$

$A \quad A$

$\psi \quad \psi$

Δηλαδή δεν ισχύει $\forall p \in A$ ότι $p \wedge p$ είναι ταυτολογία. Άρα η σχέση S

δεν είναι αυτοπαθής

- Αν pSq , δηλ $p \wedge q$ είναι ταυτολογία, τότε θα ισχύει $\bar{v}(p) = \bar{v}(q) = A$ για κάθε αποτίμηση v . Σε αυτήν την περίπτωση θα είναι και $q \wedge r$ ταυτολογία, δηλ qSr . Οπότε η σχέση S είναι συμμετρική.
- Αν pSq και qSr , δηλ $p \wedge q$ είναι ταυτολογία και $q \wedge r$ είναι ταυτολογία, τότε θα ισχύει $\bar{v}(p) = \bar{v}(q) = \bar{v}(r) = A$ για κάθε αποτίμηση v . Σε αυτήν την περίπτωση θα είναι και $p \wedge r$ ταυτολογία, δηλ pSr . Οπότε η σχέση S είναι μεταβατική.

7.

p	q	r	$\neg p$	$q \rightarrow r$	$\neg p \rightarrow (q \rightarrow r)$
A	A	A	Ψ	A	A
A	A	Ψ	Ψ	Ψ	A
A	Ψ	A	Ψ	A	A
A	Ψ	Ψ	Ψ	A	A
Ψ	A	A	A	A	A
Ψ	A	Ψ	A	Ψ	Ψ
Ψ	Ψ	A	A	A	A
Ψ	Ψ	Ψ	A	A	A

p	q	r	$p \vee r$	$q \rightarrow (p \vee r)$
A	A	A	A	A
A	A	Ψ	A	A
A	Ψ	A	A	A
A	Ψ	Ψ	A	A
Ψ	A	A	A	A
Ψ	A	Ψ	Ψ	Ψ
Ψ	Ψ	A	A	A
Ψ	Ψ	Ψ	Ψ	A

Πράγματι οι προτιτύποι $\neg p \rightarrow (q \rightarrow r)$ και $q \rightarrow (p \vee r)$ είναι ταυτολογικά ισοδύναμοι γιατί παρατηρούμε ότι:

- κάθε αποτίμηση που ικανοποιεί τον πρώτο ικανοποιεί και τον δεύτερο (δηλ. $\neg p \rightarrow (q \rightarrow r) \models q \rightarrow (p \vee r)$)
- κάθε αποτίμηση που ικανοποιεί τον δεύτερο ικανοποιεί και τον πρώτο (δηλ. $\neg p \rightarrow (q \rightarrow r) \models q \rightarrow (p \vee r)$)

και επομένως ισχύει

$$\neg p \rightarrow (q \rightarrow r) \models q \rightarrow (p \vee r)$$

8. $P_0 \quad P_1 \quad P_2 \quad P_1 \leftrightarrow P_2 \quad P_0 \rightarrow (P_1 \leftrightarrow P_2) \quad \neg(P_0 \rightarrow (P_1 \leftrightarrow P_2))$

A	A	A	A	A	Ψ
A	A	Ψ	Ψ	Ψ	A
A	Ψ	A	Ψ	Ψ	A
A	Ψ	Ψ	A	A	Ψ
Ψ	A	A	A	A	Ψ
Ψ	A	Ψ	Ψ	A	Ψ
Ψ	Ψ	A	Ψ	A	Ψ
Ψ	Ψ	Ψ	A	A	Ψ

Μπορούμε να ορίσουμε τη συνάρτηση Boole f τέτοια ώστε

$$\bar{v}(\phi) = f(\bar{v}(P_0), \bar{v}(P_1), \bar{v}(P_2)) \quad (\text{όπου } \phi \text{ ο προτ. τύπος } \neg(P_0 \rightarrow (P_1 \leftrightarrow P_2)))$$

Έχουμε ότι $f(A, A, \Psi) = A$ και

$$f(A, \Psi, A) = A$$

Ο προτασιακός τύπος που προκύπτει είναι ο $(P_0 \wedge P_1 \wedge \neg P_2) \vee (P_0 \wedge \neg P_1 \wedge P_2)$